

Súd: Okresný súd Bratislava III
Spisová značka: 51P/335/2015
Identifikačné číslo súdneho spisu: 1315219868
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 12. 2015
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Anna Klepáčová
ECLI: ECLI:SK:OSBA3:2015:1315219868.3

Rozhodnutie

Okresný súd Bratislava III v Bratislave, samosudkyňou W. X. I., v právnej veci starostlivosti súdu o maloletých: M. O., nar. XX.X.XXXX, t.č. U. stredisko R. deň, n.o. N. cesta XXXX, V., v zastúpení kolízneho opatrovníka: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, so sídlom Vazovova 7/A, Bratislava, dieťa rodičov: matka/ B. O., trvalý pobyt I. XX, S., bytom záhradkárska oblasť H. B., otec/ W. O., trvalý pobyt I. XX, S., bytom záhradkárska oblasť H. B., na návrh navrhovateľa: Úrad práce, sociálnych vecí a rodiny Bratislava, Vazovova 7/A, Bratislava, o uloženie výchovného opatrenia, takto

rozhodol:

Súd nariaďuje mal. dieťaťu M. O., nar. XX.XX.XXXX, pobyt v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých: R. deň, nezisková organizácia so sídlom N. cesta XXXX, V..

Súd vyslovuje predbežnú vykonateľnosť tohto rozsudku.

Žiaden z účastníkov nemá právo na náhradu trov konania.

o d ô v o d n e n i e :

Návrhom na začatie konania podľa § 79 ods. 1,2 OSP zo dňa 02.04.2015 / doručený na OS Bratislava III ako výlučne miestne príslušný súd podľa § 88 ods. 1, písm. a) OSP/ sa ÚPSVaR Bratislava domáha vo veci samej uloženia výchovného opatrenia maloletému dieťaťu podľa § 37 ods.3, písm. c) Zákona o rodine nariadením pobytu maloletého v resocializačnom stredisku pre drogovu závislých z dôvodu, že jeho nariadenie je nevyhnutne potrebné na elimináciu nepriaznivého fyzického , psychického, sociálneho a mravného vývinu maloletého, ktorý pácha opakovane majetkovú trestnú činnosť, motivovanú zneužívaním drog. Táto skutočnosť vyplýva aj zo znaleckého posudku č. 55/2015 zo dňa 9.5.2015 o duševnom stave maloletého ako mladistvého obvineného, v trestnej veci ORP-622/2-VYS-B4-2014, vedenej na ORPZ Bratislava IV, odbor kriminálnej polície.

Navrhovateľ skutkovo návrh vo veci samej ďalej odôvodnil tvrdením, že maloletý Peter pochádza z manželstva W. O., nar. XX.XX.XXXX a B. O., nar. XX.XX.XXXX. Z manželstva pochádzajú aj ďalšie deti: W. O., nar. XX.XX.XXXX, U. O., nar. XX.XX.XXXX a D. O., nar. XX.XX.XXXX. V roku 2009 bolo navrhovateľovi hlásené záškoláctvo u mal. W., mal. U. a mal. D.. Na rodičov podal navrhovateľ trestné oznámenie v súlade s § 211 ods.1 písm. b) TZ. Obaja rodičia boli uznaní vinnými zo spáchania prečinu ohrozovania mravnej výchovy mládeže.

Maloletý M. je v evidencii sociálneho kurátora od 27.06.2011 z dôvodu záškoláctva. Maloletý M. v školskom roku 2013/2014 ukončil povinnú školskú dochádzku na Špeciálnej základnej školy pre žiakov s autizmom, jeho školská dochádzka bola nepravideľná, prospechovo patril k slabým žiakom. Po skončení ZŠ bol prijatý na Odborné učilište na Q. ceste X , S..

V roku 2013 bolo navrhovateľovi hlásené protispoločenské konanie zo strany maloletého M., toto konanie bolo prejednávané na Okresnom úrade Bratislava, odbor všeobecnej správy z dôvodu priestupku proti majetku, kde v prvom prípade bola vec odložená a v druhom prípade bolo maloletému uložené pokarhanie.

Rozsudkom Okresného súdu Bratislava II, č.k. 3T/59/2014-103 bol maloletý uznaný vinným zo spáchania prečinu krádeže na skutkovom základe prisvojenia cudzej veci, v ktorom súd upustil od potrestania maloletého.

V roku 2015 bolo navrhovateľovi hlásené opätovné protispoločenské konanie maloletého. V rámci trestného stíhania pod sp.zn. ORP-622/2-VYS-B4-2014, ktoré bolo vedené proti Petrovi O. ako mladistvému, prevzal navrhovateľ znalecký posudok č. 55/2015. Znalčka v uvedenom posudku diagnostikovala u maloletého ľahkú mentálnu retardáciu, socializovanú poruchu správania a škodlivé užívanie MFA a THC. V závere znaleckého posudku znalec vyjadril názor, že ďalším zneužívaním sa môže u maloletého vytvoriť kompletná somatopsychická závislosť, ktorá ho motivuje k páchaniu trestných skutkov. Znalec navrhol uložiť maloletému protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

Súd vec prejednal a meritórne rozhodol na pojednávaní dňa 03.12.2015 v neprítomnosti otca, ktorého neprítomnosť ospravedlnila matka z dôvodu neodkladného lekárskeho vyšetrenia otca v spojení s pravidelnou kontrolou otca ako osoby ŤZP-S. Matka na pojednávaní uviedla, že otec súhlasil, aby súd rozhodol bez jeho prítomnosti, rovnako súhlasil s nariadením pobytu v resocializačnom stredisku pre drogovu závislosť nad maloletým. Kolízny opatrovník zhodne s vyjadrením matky potvrdil súdu, že otec mal vedomosť o termíne pojednávania, osobne aj prostredníctvom navrhovateľa.

Kolízny opatrovník uviedol, že správanie maloletého sa nezlepšilo, ešte viac sa zhoršuje a vyhrocuje. Od 7.10.2015 je maloletý predbežne umiestnený v DC pre drogovu závislosť. Kolízny opatrovník uviedol, že v tomto konaní výtvarné rodičom na mal. dieťa určiť nežiada.

Na zistenie skutkového stavu súd vykonal dokazovanie podľa § 120 ods. 2 OSP oboznámením sa s listinnými dôkazmi ich prečítaním podľa § 129 ods. 1 OSP, predovšetkým prečítaním listín tvoriacich súdny spis 51P/335/2015.

- Zo znaleckého posudku súd zistil, že osobnosť maloletého je ľahko mentálne retardovaná s disharmonickým vývojom. K jeho osobnostným črtám patrí nezrelosť, ľahká ovplyvniteľnosť, impulzivita, nezdržanlivosť, insuficiencia vyšších citov, znížená frustračná tolerancia a dissociaľne správanie. Napriek mentálnej retardácii mal maloletý v čase spáchania skutku plne zachované ovládavacie a rozpoznávacie schopnosti, uvedomoval si protiprávnosť a nebezpečenstvo svojho správania pre spoločnosť. Zníženie intelektu nemá forenzne významný vplyv na schopnosť rozpoznať protiprávnosť svojho konania. Aj jedinci ľahko mentálne retardovaní chápu etické a spoločenské pravidlá a sú schopní sa nimi riadiť. Hodnotový systém u obvineného vykazuje známky insuficencie, karikované sú aj vyššie city na insuficientnom hodnotovom systéme obvineného sa podieľa aj nízka úroveň vzdelania, nepodnetné sociálne prostredie a výchova. Znalčka neidentifikovali príznaky duševnej choroby v užšom zmysle, t.j. psychózy, primárnej afektívnej poruchy, alebo závažnejšieho poškodenia mozgu. Identifikovali u neho ľahšiu mentálnu retardáciu, socializovanú poruchu správania a škodlivé užívanie MFA a THC. Vzhľadom k tomu, že u maloletého sa môže ďalším zneužívaním vytvoriť kompletná somatopsychická závislosť, ktorá ho motivuje k páchaniu trestných skutkov, znalčka navrhli uložiť maloletému ochranné protitoxikomanické liečenie ambulantnou formou.

- Zo správy o aktuálnom správaní maloletého z neziskovej organizácie Čistý deň, súd zistil, že maloleté dieťa dňa 12.10.2015 absolvovalo odborné psychiatrické vyšetrenie u psychiatra- adiktológa MUDr. Mária Straku, ktorý mu diagnostikoval úzus THC. Adaptáciu na prostredie terapeuticko-komunitnej maloletý zvládol s ťažkosťami. S problémami si privyká na pravidlá a režim zariadenia. Niekoľko dní po prijímaní sa maloletý prejavoval útekovými tendenciami, voči skupinovej terapii bol rezistentný a neprejavoval snahu o nápravu v správaní. Počas pobytu v zariadení sa maloletý zúčastnil dvoch súdnych pojednávaní kvôli páchaní trestnej činnosti v minulosti, bol nepokojný a obával sa trestov (100 hodín prospešných prác). Maloletý sa nachádza v podmienenej fáze resocializačného programu, tzv. druhej šancí (klient sa v nej ocitá pre porušenie pravidla terapeuticko-komunitnej). Kvôli neustálym porušeniam pravidiel (porušenie zákazu fajčiť, nahováranie na útek ostatných pacientov, krádež oblečenia) bol maloletému pridelený hierarchicky najstarší klient komunity, ktorý ho znovu oboznamuje s pravidlami a režimom zariadenia. Posledné dva týždne vnímajú u maloletého ako zmenu k lepšiemu, zapája sa do diania v komunite a inklinuje k pracovnej terapii. Spoluprácu s rodinou hodnotí zariadenie neuspokojivo, matka len zriedka využíva možnosť telefonicky sa informovať o maloletého pokrokoch v procese resocializácie. Otec sa neinformuje ani telefonicky, nezúčastňuje sa ani rodičovských terapeutických stretnutí. Od nástupu do resocializačného strediska, zariadenie vníma len mierne pozitívny posun v

maloletého prejavoch správania, v zmene hodnotového rebríčka, pričom je vhodné tieto zmeny naďalej prehľbovať a rozvíjať, proces považujú za efektívny, ale neukončený. Zariadenie je toho názoru, aby maloletý zotrval v resocializácii v chránenom prostredí najmenej do dovŕšenia plnoletosti.

- Z výpovede matky na pojednávaní 03.12.2015 súd zistil, že matka má okrem maloletého dieťaťa ešte dvoch chlapcov a jednu dcéru, ktorí sú už plnoletí. Matka začala pracovať v IKEI. Maloletý Peter neakceptoval matku ani otca, páchal trestnú činnosť, bral drogy, fajčil, preto je dočasne umiestnený v RS Čistý deň v Galante. Matka ho nenavštevuje, ide ho navštíviť až 20.12.2015. Matka súhlasila s umiestnením maloletého v zariadení, aby sa spamätal.

Podľa § 37 ods. 1 Zákona o rodine nevhodné správanie sa detí, ako aj porušovanie povinností rodičov, vyplývajúcich z ich rodičovských práv a povinností, alebo zneužívanie ich práv môže každý oznámiť orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obci alebo súdu. Rovnako môže každý oznámiť tomuto orgánu, obci alebo súdu skutočnosť, že rodičia nemôžu plniť povinnosti vyplývajúce z rodičovských práv a povinností.

Podľa § 37 ods. 2 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže rozhodnúť o uložení týchto výchovných opatrení:

- a) vhodným spôsobom napomenie maloleté dieťa, jeho rodičov a iné fyzické osoby, ktoré svojím správaním ohrozujú alebo narušujú jeho riadnu výchovu,
- b) určí nad výchovou maloletého dieťaťa dohľad; dohľad vykonáva najmä za súčinnosti orgánu sociálnoprávnej ochrany detí, obce, školy, neštátnych subjektov a zariadenia, v ktorom je maloleté dieťa umiestnené,
- c) uloží maloletému dieťaťu obmedzenie v rozsahu potrebnom na predchádzanie a zabraňovanie škodlivým vplyvom, ktoré môžu ohroziť alebo narušiť jeho priaznivý vývin; dodržiavanie uloženého obmedzenia sleduje najmä za súčinnosti obce,
- d) uloží maloletému dieťaťu a jeho rodičom povinnosť podrobiť sa sociálnemu poradenstvu alebo inému odbornému poradenstvu.

Podľa § 37 ods. 3 písm. c) Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa a ak výchovné opatrenia uvedené v odseku 2 nevedli k náprave, súd dočasne odníme maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov aj proti ich vôli, osôb, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcich osvojiteľov, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľov alebo poručníka, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, a nariadi maloletému dieťaťu na účely zabezpečenia resocializácie drogových a iných závislostí pobyt v zariadení, ktoré vykonáva resocializačné programy pre drogovu a inak závislých.

Podľa § 37 ods. 4 Zákona o rodine na zabezpečenie účelu výchovného opatrenia alebo na zabezpečenie úpravy rodinných a sociálnych pomerov maloletého dieťaťa počas výkonu výchovného opatrenia podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3 súd môže rodičom dieťaťa, osobám, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do náhradnej starostlivosti podľa § 45 alebo § 48, budúcim osvojiteľom, ktorým bolo maloleté dieťa zverené do starostlivosti podľa § 103, osvojiteľom alebo poručníkovi, ktorý sa o maloleté dieťa osobne stará, uložiť

- a) povinnosť spolupracovať so zariadením podľa odseku 2 alebo podľa odseku 3, s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom,
- b) inú povinnosť.

Podľa § 37 ods. 5 Zákona o rodine ak je to potrebné v záujme maloletého dieťaťa, súd môže výchovné opatrenie podľa odseku 3 uložiť aj vtedy, ak jeho uloženie nepredchádzalo výchovné opatrenie podľa odseku 2.

Podľa § 37 ods. 6 Zákona o rodine ak súd rozhodne o uložení výchovných opatrení podľa odseku 3, môže ich vhodne a účelne spájať s výchovnými opatreniami uvedenými v odseku 2.

Podľa § 37 ods. 7 Zákona o rodine súd sleduje vykonávanie výchovných opatrení najmä v súčinnosti s orgánom sociálnoprávnej ochrany detí, obcou, neštátnym subjektom a s príslušným zariadením.

Podľa § 37 ods. 8 Zákona o rodine súd hodnotí účinnosť výchovného opatrenia priebežne tak, aby pred uplynutím obdobia, ktoré uviedol v rozhodnutí o jeho uložení, zhodnotil splnenie účelu výchovného opatrenia. Súd zruší výchovné opatrenie, ak splnilo svoj účel. Ak je to v záujme maloletého dieťaťa, môže súd rozhodnúť o opakovanom uložení výchovného opatrenia alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia. Ak súd na základe zhodnotenia účinnosti výchovného opatrenia rozhoduje o opakovanom uložení výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o uložení iného vhodného výchovného opatrenia podľa odseku 3 alebo o nariadení ústavnej starostlivosti podľa § 54, môže dočasne upraviť pomery maloletého dieťaťa do právoplatnosti rozhodnutia.

Podľa § 63 ods.1 Z.č. 305/2005 Z.z o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele resocializačné stredisko podľa tohto zákona sa zriaďuje na aktivizovanie vnútorných schopností detí a plnoletých fyzických osôb na prekonanie psychických dôsledkov, fyzických dôsledkov a sociálnych dôsledkov drogových závislostí alebo iných závislostí a na zapojenie sa do života v prirodzenom prostredí.

Podľa § 63 ods.2 písm. b) Z.č. 305/2005 Z.z o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v resocializačnom stredisku sa vykonáva rozhodnutie súdu o výchovnom opatrení.

Podľa § 63 ods.6 Z.č. 305/2005 Z.z o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele poskytovanie stravovania v resocializačnom stredisku je aj príprava stravy v rámci pracovnej terapie.

Podľa § 63 ods.6 Z.č. 305/2005 Z.z o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele v resocializačnom stredisku sa resocializácia drogových závislostí a iných závislostí vykonáva pobytovou formou spravidla najmenej osem mesiacov.

Súdy ukladajú dohľad nad výchovou maloletého v prípadoch závažnejšieho narušenia alebo ohrozenia výchovy maloletého, ak si záujem na riadnej výchove dieťaťa vyžaduje jej dlhodobjšie sledovanie. Dôvody na toto výchovné opatrenie spočívajú tak v správaní maloletého, ako aj v zanedbávaní výchovy zo strany rodičov alebo v narušovaní, prípadne nedostatočnom výchovnom pôsobení zo strany iných osôb, avšak za predpokladu, že nápravu možno dosiahnuť vhodným usmernením v doterajšom výchovnom prostredí. Dôvody na určenie dohľadu nad výchovou maloletého môžu spočívať napríklad v opakovaných drobných krádežiach, agresívnom alebo inom nemorálnom správaní maloletého.

Ak to vyžaduje záujem na priaznivom psychickom, fyzickom a sociálnom vývoji maloletého, súd môže odňať maloleté dieťa z osobnej starostlivosti rodičov alebo osôb, ktoré sa o dieťa osobne starajú, aj napriek ich nesúhlasu a nariadiť maloletému dieťaťu pobyt v uvedených zariadeniach. Právnu úpravu týchto zariadení, ich zriaďovanie, účel a úlohy obsahuje štvrtá časť zákona č. 305/2005 Z.z. o sociálnoprávnej ochrane detí a o sociálnej kuratele. Zariadeniami podľa tohto zákona sú aj resocializačné strediská, ktorých úlohou je aj výkon výchovných opatrení podľa § 37 ods. 3 Zákona o rodine a zriaďujú sa na účely aktivizovania vnútorných schopností detí a plnoletých fyzických osôb, na prekonanie psychických, fyzických a sociálnych dôsledkov drogových závislostí alebo iných závislostí a na zapojenie sa do života v prirodzenom prostredí.

Z vykonaného dokazovania bolo preukázané, že maloletému bol právoplatným rozhodnutím tunajšieho súdu č.k. 51P-335/2015-19 zo dňa 24.09.2015 dočasne nariadený pobyt v Resocializačnom stredisku R. deň, n.o. N. cesta XXXX, V., ktorým rozhodnutím sa zároveň dočasne odňal z osobnej starostlivosti rodičov z dôvodu, že sa u maloletého prejavovalo závažné narušenie výchovy dieťaťa- užívanie drog, krádeže. Zhodnotením dôkazov jednotlivo ako aj v ich súvislosti bolo preukázané, že jeho správanie naďalej vykazuje závadové formy., pričom zo správy zariadenia bolo preukázané, že u maloletého je možno badať len veľmi postupne zmenu k lepšiemu, aktuálne už inklinuje k pracovnej terapii a resocializačný proces sa u maloletého pokladá za efektívny, ale neukončený . Zariadenie je toho názoru, že na strane maloletého je potrebné zotrvať v resocializácii v chránenom prostredí .

Na základe týchto právne významných skutočností súd rozhodol tak, ako je vo výrokovej časti rozsudku uvedené.

Na návrh navrhovateľa súd zároveň v súlade s § 162 ods. 3 OSP vyslovil predbežnú vykonateľnosť tohto rozsudku., pretože bez jej vyslovenia by maloletému hrozila značná ujma na jeho zdravom vývoji.

Súd v tomto konaní na žiadosť navrhovateľa neupravoval rozsah vyživovacej povinnosti rodičom podľa § 81 ods. 1 Zákona o rodine.

O náhrade trov konania súd rozhodol podľa § 146 ods. 1, písm. a) OSP tak, ako je vo výrokovej časti rozsudku uvedené, pretože konanie začalo bez návrhu.

Poučenie:

Bez právnych účinkov podá odvolanie účastník, ktorý sa vzdal odvolania voči súdu, po vyhlásení rozhodnutia (§ 207 ods. 1 OSP).

Účastník môže napadnúť rozhodnutie súdu I. stupňa odvolaním (§ 201 OSP).

Odvolanie sa podáva do 15 dní od doručenia rozhodnutia na súde, proti rozhodnutiu ktorého smeruje (§ 204 ods. 1 OSP)

V odvolaní sa má popri všeobecných náležitostiach (§ 42 ods. 3 OSP) uviesť, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, v čom sa toto rozhodnutie alebo postup súdu považuje za nesprávny a čoho sa odvolateľ domáha.

Odvolanie proti rozsudku alebo uzneseniu, ktorým bolo rozhodnuté vo veci samej, možno odôvodniť len tým, že

a) v konaní došlo k vadám uvedeným v § 221 ods. 1 OSP

b) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,

c) súd prvého stupňa neúplne zistil skutkový stav veci, pretože nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,

d) súd prvého stupňa dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,

e) doteraz zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú tu ďalšie skutočnosti alebo iné dôkazy, ktoré doteraz neboli uplatnené (§ 205a)

f) rozhodnutie súdu prvého stupňa vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Rozsah, v akom sa rozhodnutie napáda a dôvody odvolania môže odvolateľ rozšíriť len do uplynutia lehoty na odvolanie.

Ak povinný dobrovoľne nespĺní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona.